

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه جهت دریافت کارشناسی ارشد پرستاری
گرایش آموزش سلامت جامعه
طرح تحقیقاتی: ۳۹۳۱۳۵

عنوان

بررسی تاثیر اجرای الگوی توانمندسازی خانواده محور بر
خودمدیریتی نوجوانان مبتلا به دیابت مراجعه کننده به مرکز
تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان در سال ۱۳۹۳

استاد راهنما

حبيب اله حسینی

اساتید مشاور

دکتر فاطمه الحانی

مریم شیرازی

نگارنده

شهربانو بیگی هرچگانی

تابستان ۱۳۹۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	چکیده.....
	فصل اول: معرفی پژوهش
۲.....	بیان اهمیت پژوهش.....
۹.....	مروری بر مطالعات.....
۱۶.....	نگاهی اجمالی بر مطالعات انجام شده.....
۱۷.....	اهداف، سوالات و فرضیات پژوهش.....
۱۷.....	الف: هدف کلی، ب: اهداف جزئی (اختصاصی)، ج: هدف کاربردی.....
۱۷.....	د: سوالات پژوهش.....
۱۷.....	ذ: فرضیات پژوهش.....
۱۸.....	پیش فرضها.....
۱۹.....	تعاریف واژه ها (نظری و عملی).....
	فصل دوم: روش اجرای پژوهش
۲۲.....	نوع و جهت پژوهش.....
۲۳.....	محیط پژوهش.....
۲۳.....	جمعیت مورد مطالعه.....
۲۳.....	نمونه پژوهش.....
۲۳.....	معیارهای پژوهش.....
۲۳.....	معیار ورود به مطالعه نوجوان.....
۲۴.....	معیار ورود به مطالعه عضو فعال.....
۲۴.....	معیارهای خروج از مطالعه.....
۲۴.....	روش نمونه گیری.....
۲۵.....	تعیین حجم نمونه.....
۲۶.....	روش گرد آوری داده ها.....
۲۶.....	ابزار گرد آوری داده ها.....

۲۷	اعتماد و اعتبار ابزار گردآوری داده ها
۲۷	روش انجام کار
۳۷	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات (هدف به هدف)
۳۸	ملاحظات اخلاقی
۳۸	متغیرهای پژوهش
۳۹	متغیرهای قابل کنترل پژوهشگر
۳۹	محدودیت ها (متغیرهای مخدوشگر غیرقابل کنترل)
۴۰	جدول متغیرها
۴۰	مشکلات اجرایی پژوهش و روش حل آنها

فصل سوم: یافته های پژوهش

۴۲	یافته های پژوهش

فصل چهارم: بحث پیرامون یافته های پژوهش

۵۶	تجزیه و تحلیل یافته ها
۶۶	نتیجه گیری نهایی
۶۶	کاربرد یافته های پژوهش
۶۷	پیشنهادات برای پژوهش های بعدی

فهرست منابع

۶۸	منابع فارسی
۷۱	منابع انگلیسی

پیوست ها

پیوست (الف): موافقت نامه

پیوست (ب): رضایت نامه

پیوست (پ): پرسشنامه ثبت اطلاعات دموگرافیک نوجوان

پیوست (ت): پرسشنامه خودمدیریتی

پیوست (ث): فرم ارزیابی نیازهای آموزشی بیماران مبتلا به دیابت

فهرست جداول

عنوان.....	صفحه
جدول: (۲-۱) برنامه توانمندسازی مربوط به گام درک تهدید	۳۴
جدول: (۲-۲) برنامه توانمندسازی مربوط به گام خودکارآمدی	۳۵
جدول: (۳-۱) مقایسه میانگین سنی واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۴۵
جدول: (۳-۲) مقایسه توزیع فراوانی جنس واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۴۶
جدول: (۳-۳) مقایسه توزیع فراوانی وضعیت تحصیلات واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۴۷
جدول: (۳-۴) مقایسه توزیع فراوانی مدت ابتلای واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۴۸
جدول: (۳-۵) مقایسه توزیع فراوانی تحصیلات پدر و مادر واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۴۹
جدول: (۳-۶) مقایسه توزیع فراوانی شغل پدر واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۵۰
جدول: (۳-۷) مقایسه توزیع فراوانی شغل مادر واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۵۱
جدول: (۳-۸) مقایسه توزیع فراوانی وضعیت خانواده واحدهای مورد پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل	۵۲
جدول: (۳-۹) تعیین و مقایسه ی میانگین نمره ی خودمدیریتی نوجوانان مبتلا به دیابت قبل از مداخله، بلافاصله و یکماه پس از پایان مداخله در گروه آزمون و کنترل	۵۳
جدول: (۳-۱۰) نتایج حاصل از مقایسه ی میانگین نمره ی خود مدیریتی نوجوانان مبتلا به دیابت بین دو به دوی زمانها توسط آزمون تعقیبی LSD	۵۴
جدول: (۳-۱۱) تعیین و مقایسه ی میانگین تغییرات نمره ی خود مدیریتی دیابت در دو گروه (بلافاصله و یک ماه بعد نسبت به قبل از مداخله)	۵۵

بررسی تاثیر اجرای الگوی توانمندسازی خانواده محور بر خودمدیریتی نوجوانان مبتلا به دیابت

مراجعه کننده به مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان در سال ۱۳۹۳

چکیده

زمینه و هدف:

یکی از شایع‌ترین بیماری‌های مزمن و جدی دوران کودکی و نوجوانی، دیابت می‌باشد، که به عنوان یک بیماری مزمن به طور اساسی در گسترش آسیب‌ها، مرگ و میر و هزینه‌های سلامتی سهمیم است. از آنجایی که بیماری دیابت علاوه بر بیمار، اعضای خانواده را نیز درگیر می‌کند بنابراین مشارکت دقیق و صحیح آنان در کنترل بیماری حایز اهمیت و ضروری می‌باشد. لذا این مطالعه با هدف تعیین تاثیر اجرای الگوی توانمندسازی خانواده محور بر خودمدیریتی نوجوانان مبتلا به دیابت طراحی و اجرا شد.

روش کار:

این پژوهش یک مطالعه ی نیمه تجربی است که در سال ۱۳۹۳ و با انتخاب ۵۰ نوجوان ۱۱ تا ۱۹ ساله (۲۵ نفر گروه آزمون و ۲۵ نفر گروه کنترل) مبتلا به دیابت مراجعه کننده به مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان انجام گرفته است. داده ها از طریق پرسشگری و مطالعه ی پرونده جمع آوری شد. بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از مرحله قبل از مداخله، با استفاده از پرسشنامه ی خودمدیریتی بیماران دیابتی، چهار مرحله الگو شامل تهدید درک شده از طریق بحث گروهی، ارتقای خودکارآمدی به روش مشکل گشایی و نمایش عملی، افزایش عزت نفس از طریق مشارکت آموزشی و ارزشیابی برای گروه آزمون اجرا شد. در پایان مداخله و یک ماه پس از پایان مداخله پرسشنامه خودمدیریتی بیماران دیابتی مجددا توسط گروه آزمون و کنترل تکمیل و داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۷ و آزمون‌های آماری تی مستقل، کای اسکور، من ویتنی، آنالیز کوواریانس ANCOVA، آنالیز واریانس با مشاهدات تکراری و آزمون تعقیبی LSD تجزیه و تحلیل شد.

نتایج:

نتایج حاصله نشان داد که با آزمون تی مستقل، کای اسکور و من ویتنی دو گروه از نظر متغیرهای جمعیت شناختی (سن، جنس، تحصیلات پدر و مادر، شغل پدر و مادر و ...) همسان بودند. آزمون تی مستقل نشان داد که میانگین نمره خود مدیریتی قبل از مداخله، در گروه آزمون و کنترل تفاوت معنی داری ندارد ($p=0/09$) در حالیکه بلافاصله پس از مداخله این تفاوت بین گروههای آزمون و گروه کنترل توسط آنالیز کوواریانس ANCOVA معنی دار شد ($p<0/001$) و نیز این آزمون نشان داد که تفاوت آماری معنی داری در نمره ی خودمدیریتی بین گروههای آزمون و کنترل یک ماه پس از مداخله وجود دارد ($p<0/001$).

بحث و نتیجه گیری:

بر اساس یافته های حاصل از این مطالعه اجرای الگوی توانمند سازی خانواده محور بر خود مدیریتی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک مؤثر می باشد و باعث ارتقای خود مدیریتی دیابت در آنها می شود. این الگو می تواند به عنوان یک مراقبت درمانی در کنار دیگر مراقبت ها در مراکز پژوهشی و درمانی دیابت مورد استفاده قرار گیرد.

کلید واژه ه : توانمند سازی، خود مدیریتی، دیابت، نوجوان، الگوی خانواده محور

احمدی، م، ۱۳۹۲، رژیم‌های غذایی دیابت، انتشارات یاقوت سپاهان، چاپ دوازدهم، اصفهان.
آرزومانیانیس، س، ۱۳۸۱ بحران‌های کودک و خانواده در بیماری حاد، مزمن، کشنده، موسسه انتشاراتی نور
دانش، چاپ اول، ص. ص. ۶۹ و ۷۰.

اسدی نوغابی، ا، دهقان نیری ن، سالمی ص، ویرایش دهم، چاپ دوم، نشر سالمی، تهران.
اسملترز، س، برندا، جی، ۱۳۸۳، پرستاری داخلی جراحی غدد کبد، مجاری صفراوی برونر و سودارت، ترجمه
الحانی، ف، ۱۳۸۲ طراحی و ارزشیابی الگوی توانمندسازی خانواده محور در پیشگیری از کم خونی فقر آهن، پایان
نامه دکتری آموزش بهداشت، دانشگاه تربیت مدرس.

الهیاری، ا، الحانی، ف، کاظم نژاد، ا. ایزدیاری، م زمستان، ۱۳۸۵ بررسی تاثیر الگوی توانمندسازی خانواده محور بر
کیفیت زندگی کودکان سن مدرسه مبتلا به تالاسمی، مجله بیماری‌های کودکان ایران، دوره ۱۶، شماره ۴، ص.
ص. ۴۶۱-۴۵۵.

برنز، ن، گرو، س، ۱۳۸۸، روش تحقیق پرستاری، ترجمه دهقان، ن و همکاران، انتشارات اندیشه رفیع، چاپ اول،
ص. ۴۱۱.

بهنام وشانی، ح، شیردل زاده، س، قائمی، ن، کریمی موفقی، ح، ۱۳۹۰، تاثیر آموزش حل مساله بر خودمدیریتی و
هموگلوبین گلیکوزیله نوجوانان مبتلا به دیابت نوع یک، مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی
درمانی سبزوار، دوره ۱۸، شماره ۴، ص. ص. ۲۹۵-۲۸۸. Available From : www.SID.ir

تیموری، ف، الحانی، ف، کاظم نژاد، ا، بهار، ۱۳۹۰، بررسی تاثیر الگوی توانمندسازی خانواده محور بر کیفیت زندگی
کودکان سن مدرسه مبتلا به آسم، پژوهش پرستاری، دوره ۶، شماره ۲۰، ص. ص. ۶۳-۵۲. Available
From: www.SID.ir

حیدری، م، الحانی، ف، کاظم نژاد، ا، معزی، ف بهار، ۱۳۸۶، بررسی تاثیر الگوی توانمندسازی بر کیفیت زندگی
نوجوانان مبتلا به دیابت، مجله بیماری‌های کودکان ایران، دوره ۱۷ (ویژه نامه ۱)، ص. ص. ۹۴-۸۷
Available From: www.SID.ir

رجب، ا، ۱۳۸۷، انجمن دیابت ایران.
رخشنده رو، سکینه، غفاری، محتشم، حیدرنیا، علیرضا، رجب، اسد ا...، ۱۳۸۸، اثر بخشی مداخله‌ی آموزشی بر
کنترل متابولیک بیماران دیابتی مراجعه کننده به انجمن دیابت ایران توسط رخشنده رو و همکاران در سال
مجله دیابت و لیپید ایران، ویژه نامه عوامل خطر ساز دیابت و بیماری های قلبی عروقی، ۱۳۸۸، ۶۴-۵۷.

رسولی، م، میرلاشاری، ژ، عبدالرضا قره داغ، ز ۱۳۸۹، پرستاری کودکان-کوک سالم، موسسه انتشاراتی اندیشه رفیع، چاپ دوم

شیرازی، م، انوشه، م، رجب، ا ۱۳۹۰، بررسی تاثیر آموزش برنامه خودمراقبتی به روش بحث گروهی بر تصور از خود دختران نوجوان دیابتیک مراجعه کننده به انجمن دیابت ایران، پژوهش پرستاری دوره ۶، شماره ۲۲،

Available From: www.SID.ir . ص. ۴۰-۵۲ .

طل، آ، اعظم، ک، شجاعی زاده، ا، محبی، ب، اصفیاء، ا و همکاران، ۱۳۹۱، بررسی ارتباط بین توانمندی به منظور کنترل دیابت با اتخاذ رفتارهای خود مدیریتی و عوامل موثر بر آن در بیماران دیابتی نوع ۲، مجله علوم پزشکی رازی، دوره ۱۹، شماره ۹۸، ۱۱-۱۸.

طل، آ، الحانی، ف، شجاعی زاده، د، شریفی راد، غ تابستان ۱۳۹۰، رویکرد توانمندسازی در ارتقای کیفیت زندگی و توان مدیریتی بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲، مجله تحقیقات نظام سلامت، سال هفتم، شماره دوم، ص ۱۶۸-

Available From: www.SID.ir . ۱۵۷

کریمی، م، ۱۳۹۰، تاثیر مداخله آموزشی مدون بر اساس الگوی توانمند سازی فردی بر رفتارهای ارتقاء دهنده ی سلامت در دوران یائسگی، دوماهنامه علمی -پژوهشی دانشگاه شاهد، سال ۱۸، ۹۴، ص ۱۱-۱.

مارلو د، پرستاری کودکان مارلو، ۱۳۸۵، ترجمه آرزومانیان، سونیا، نشر و تبلیغ بشری، چاپ سیزدهم، تهران. وونگ، د، ویلسون، د، ۱۳۸۸، درسنامه پرستاری کودکان، ترجمه ی سامی، پ، چاپ اول، انتشارات بشری، ص. ص. ۴۳۱-۴۳۲ و ص. ۴۴۰.

هاکنبری، م، ویلسون، د ۲۰۱۱، درسنامه ی پرستاری کودکان وونگ، ویرایش آرزومانیان، س، ترجمه شوقی، م، سنجرى، م، ویراست نهم، چاپ دوم، نشر جامعه نگر-سالمی، ص. ص. ۵۰۹، ۵۹۲، ۶۰۴-۶۰۳ و ۱۷۳۶

همتی مسلک پاک، م، احمدی، ف، انوشه، م، حاجی زاده، ا، اصغرزاده، ح ۱۳۸۸، مشکلات روانی اجتماعی دختران مبتلا به دیابت، مجله علوم رفتاری، دوره ۳، شماره ۱، ص. ۷۲.

Refremces:

Alidosti M, Shrifirad GR, Golshri P, Azadbakht L, Hasanzadeh A & Hemati Z 2012, "An investigation on the effect of gastric cancer education based on health belief model on knowledge, attitude and nutritional practice of housewives" *Nursing and Midwifery Research*, vol. 17, no. 4, pp. 256-262.

American Diabetes Association diabetes statistics Updated January 2011, Available From online at: [www. diabetes. org/diabetes –basics /diabetes statistics](http://www.diabetes.org/diabetes-basics/diabetes-statistics).

American Diabetes Association (ADA) 2005, National standards for diabetes self-management education, *Diabetes Care*, vol. 28, no. 11, pp. 72-79. Available From online at www. diabetes. org/school training.

Amsberg S, Anderbro T, Wredling R, Lisspers J, Lins PE, Adamson U, Johansson UB. 2009, A cognitive behavior therapy-based intervention among poorly controlled adult type 1 diabetes patients—A randomized controlled trial, *Patient Education and Counseling*, 77, 72–80.

Anderson R, Funnell M, Nwankwo R, Gillard M, Oh M, Fitzerlad T, 2005, Evaluating a problem based empowerment program for African American. *Ethnicity & Disease*, 15: 671-678.

- Aye ,T, Levitsky ,LL 2008, Type 1 diabetes: an epidemic disease in childhood,J Curr Ped, vol. 2,no. 15,pp. 411-415.
- Behrman, K, Jenson, SI 2011, Nelson Textbook of Pediatrics, 19th edit , Saunders Elsevier, p. 1969.
- Behrman, K, Jenson, SI 2007, Nelson Textbook of Pediatrics, 18th edit , Saunders Elsevier, p. 2404.
- Black, JM, Hokanson Hawks, J 2005, Text book of medical surgical nursing. Bruno V, Saunders press Inc,pp. 1243-1245.
- Castillo A, Giachello A, Bates R, Concha J, Ramirez V, Sanchez C, et al, Community based diabetes education for lattinos: The diabetes empowerment education program. diabetes edu: 2010; 36: 568-594.
- Eigenmann, C, Colagiuri, R June 2007, National Diabetes Services Scheme (Australia) Diabetes Australia, Outcomes and indicators for diabetes education: a national consensus position. Melbourne: NDSS, National Diabetes Services Scheme, Diabetes Australia,pp. 31-35.
- Eppens, MC, Craig, ME, Usumano, J 2006, Prevalence of diabetes complications in adolescents with type 2 compared with type 1diabetes, Diabetes Care, vol. 29, no. 10, pp. 1300-1306.
- Hockenberry M, Wilson D 2013 Wong's nursing care of infants and children, 9th ed. Mobsy Elsevier; 2013;p. 928.
- Husted,GR,Thorteinsson,B,Esbensen,BA 2011 Improving Glycaemic Control And Life Skills In Adolescents With Type 1 Diabete,BMC Pediatric.
- Jacob,S,Serrano-Gil,M 2010,Engaging and empowering patients to manage their type 2 diabetes,part II,initiatives for success,vol. 27,no. 10,pp. 665-680.
- Konz,SM 2010,Health Psychology,Jones and Bartlet,p. 328.
- Lin,CC,Anderson,RM,Chang,CS,Hagerty,BM 2008,Loveland –Cherry, Development and testing of the diabetes self-management:Aconfirmatory analysis,Res Nurs Health, vol. 31, no. 4,pp. 370-380.

McGowan, P Sep 2005,Self-Management:A Background Paper. Proceedings of the first Interntional Conference on Patient Self-Management Victoria. British Columbia, Canada pp. 12-14.

Mohr Wanda,K 2009,Psychiatric Mental Health Nursing,7th ed,LWW, ,p. 11.

Mosnier Pudar, H, Hochberg, G, Eschwege, E, Virally, ML, Halimi, S, Guillausseau, PJ, et all 2009,How do patients with type 2 diabetes perceive their disease?Insights from the French DIABASIS survey,Diabetes Metab,vol. 35,no. 3,pp. 220-227.

Moyse,K 2009,Promoting Health in Children and Young people,Wiley-Black well,p. 221.

National Institute of Health (NIH), National diabetes information clearinghouse (NDIC), National diabetes statistics' updated13 July 2011, Available From online at <http://diabetes.niddk.nih.gov/dm/pubs/statistics/>

National Health Priority Action Council (NHPAC) 2006 National service Improvement framework for diabetes, Australian Government Department of Health and Ageing Canberra,pp. 32-34 Available From online at www.health.gov.au/chronicdiseasestrategy

Roglic,G, Unwin, N, Mathers, C, Tuomilehto ,J, Nag, S, Connolly, V 2005,' The burden of mortality attributable to diabetes: realistic estimates for the year 2000', Diabetes Care, vol. 28,pp. 2130-2135.

Sarafiuo,P 2006,Health Psychology Biopsychosochial Interaction,5th ed ,wiley,p. 360.

Schilling, LS, Knafl, KA, Grey, M 2006, Changing patterns of self-management in youth with type I diabetes. J Pediatr Nurs. Vol. 21, no. 6, pp. 412-424.

Shiu AT. Y, Martin C R. , Thompson DR. , Wong RY. M, Empowerment and metabolic control in patients with diabetes mellitus, Clinical Effectiveness in Nursing (2005) 9, 88–91.

Stanhope M, Lancost J 2012, Community and public Health, 8th ed. Mosby, , p. 612

Stanhope M, Lancost J 2012, Community and public Health, 8th ed. Mosby, , pp. 13-14

Talakoub,S 2008,Mothers Emotional to Diagnosis of Diabetetes Type 1 in Their Children,IJNMR,vol. 13,no. 4,p. 157.

Tang TS, Funnell MM, Brown MB, Kurlander JE. Self-management support in “real-world” settings: An empowerment-based intervention, *Patient Education and Counseling* ,2010, 79:178–184.

Wallace A, Seligman K, Davis T, Schillinger D, Arnold C, Bryant Shillidy B, et al, Literacy appropriate educational materials and brief counseling improve diabetes self management. *patient education and counseling* 2009; 75:328-333.

Wild, S, Roglic, G, Green ,A, Sicree, R, King, H 2004 , Global prevalence of diabetes: Estimates for the year 2000 and projections for 2030,*Diabetes Care*, vol. 27,no. 5,pp. 1047-1053.

World Health Organization Aug 2010, Diabetes action now:an initiative of the world health organization and international diabetes federation Available From online [www. who. int/diabetes/actionnow/en/DANbooklet. pdf](http://www.who.int/diabetes/actionnow/en/DANbooklet.pdf).

Zulman DM, Rosland AM, Choi H, Langa K M. Heisler M 2012, The influence of diabetes psychosocial attributes and self-management practices on change in diabetes status, *Patient Education and Counseling* 87 pp. 74–80.

Effect of family-centered empowerment model on the self-management of diabetic adolescents referred to Isfahan Endocrine and Metabolism Research Center in 1393

Abstract

Background:

One of the most serious and chronic childhood `s diseases is diabetes, which involved in the development of a chronic disease, injury, mortality and health care costs. Diabetes in addition to the patient, family members are also involved, so their accurate participation and control of the disease is important and necessary. The aim of this study was to determine the Effect of Family oriented empowerment model on the self-management of diabetic was designed and implemented.

Methods:

This research is a semi-empirical study done in 1393 conducted, by 50 adolescents 11 to 19 years old (25 in the test group and 25 in control group) with diabetes referred to Isfahan

Endocrine and Metabolism Research Center. Data were collected through questionnaires and case study. After collecting the data from the previous stage with use of a questionnaire, diabetes management, a four-stage model included the perceived threat through group discussions; self-promotion in the style problem solving and practical displaying, increase self-esteem through participation in training and assessment for the test group was implemented. One month after end of the intermediation of self-management questionnaire diabetes again completed by test and control groups and is analyzed by SPSS version 17 with Independent T-tests and Paired T.

The results:

The analyzed results through independent t-test, chi-square and U-Mann-Whitney showed that two groups in terms of demographic variables were similar (age, gender, parents' education, occupation of parents, etc.). Independent tests show that the mean score of self-management intervention significantly didn't differ in test and control groups ($0.9/0 = p$. While immediately after the intervention in the experimental group and the control group, the difference was significant. And one month after also independent t-test shows there is significant difference in the self-management the intervention and control groups). ($0.01/0 > p$).

Conclusion:

According to the results of this study empowerment of Family oriented on self-management of adolescents with type I diabetes is effective and causes enhancement of self-management.

Keywords: empowerment, self-management, diabetes, adolescents family-centered model

Isfahan University of Medical Sciences and Health Services
Faculty of Nursing and Midwifery

The thesis for a Master of Nursing
Public health education orientation
Research project:393135

Title:

**The effect of family-centered empowerment of
adolescents with diabetes self-management referred
to Endocrine and Metabolism Research Center in
2014.**

Supervisor

Mr. Habibollah Hosseini

Adviser teachers

Dr. Fatemeh Alhani
Mrs. Maryam Shirazi

Writer

Shahrbanoo Beigy Harchegani

Summer 2015